

**UCHWAŁA NR XV/91/2025
RADY GMINY WIERZBNO**

z dnia 3 września 2025 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej Gminy Wierzbno na lata 2025 -2030**

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1153) w związku z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1673) **Rada Gminy Wierzbno uchwala, co następuje:**

§ 1. Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Gminy Wierzbno na lata 2025 – 2030 w brzemieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wierzbno.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Gminy

mgr Małgorzata Karczewska

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ
ORAZ OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ
GMINY WIERZBNO
NA LATA 2025-2030**

Spis treści

1. Wstęp	2
2. Podstawy prawne	2
3. Charakterystyka problemu przemocy domowej	3
4. Diagnoza zjawiska Przemocy w rodzinie w Gminie Wierzbno.....	5
4.1. Dane statystyczne dotyczące przemocy w rodzinie:	6
5. Zadania służb w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej	9
5.1. Gmina	9
5.2. Zespół Interdyscyplinarny i grupy diagnostyczno-pomocowe.....	10
5.3. Pomoc społeczna	11
5.4. Ochrona zdrowia	12
5.5. Policja.....	13
5.6. Oświata.....	15
5.7. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	15
6. Założenia gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej	16
6.1. Cele gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej.....	16
7. System przeciwdziałania przemocy domowej w gminie Wierzbno	16
7.1. Zasoby instytucjonalne Gminy Wierzbno świadczące pomoc osobom doznającym przemocy:	17
7.2. Czynniki gwarantujące właściwą realizację programu	17
7.3. Zagrożenia w realizacji zadań:	17
8. Adresaci programu	18
9. Źródła finansowania	18
Podsumowanie	20
Spis tabel:	19

1. WSTĘP

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej określa zadania organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego w zakresie przeciwdziałania przemocy. Do zadań własnych gminy należy m. in. opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej.

W celu efektywnego przeciwdziałania przemocy domowej, zmierzającego do zmniejszenia skali zjawiska przemocy oraz pogłębiania społecznej świadomości, zapewnienia skutecznej pomocy osobom doznającym przemocy, spowodowania konsekwencji prawnych i moralnych wobec osób stosujących przemoc, a także aktywizowania świadków i społeczności tworzy się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2025–2030.

Działania opracowanego programu mają charakter długofalowy. W miarę pojawiających się potrzeb oraz w przypadku zmiany sytuacji społecznej mogą one ulegać modyfikacjom.

W 2023 r. zaczęło obowiązywać wiele istotnych zmian dla funkcjonowania systemu przeciwdziałania przemocy. Najistotniejsze zmiany przepisów prawa dotyczące przeciwdziałaniu przemocy głównie dotyczą:

- Diagnozowania przemocy w oparciu o jej nowe nazewnictwo oraz definicję - „przemoc domowa zamiast przemoc w rodzinie” - zmiana ta zapewnia właściwe spojrzenie na jednostkę doświadczającą przemocy, a nie rodzinę jako taką, w której przemoc występuje,
- Poszerzono definicję osoby doznającej przemocy domowej, osoby stosującej przemoc domową oraz świadka przemocy domowej. Przemoc domowa nie dotyczy już tylko osób wspólnie mieszkających oraz gospodarujących.
- Obowiązkowy udział osób stosujących przemoc domową w programach korekcyjno – edukacyjnych lub psychologiczno – terapeutycznych.
- Nowe zasady funkcjonowania Zespołów Interdyscyplinarnych.
- Nowe zasady realizacji procedury Niebieska Karta w oparciu o zmiany w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta".

2. PODSTAWY PRAWNE

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Gminy Wierzbno został opracowany i realizowany będzie w oparciu o następujące przepisy:

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1493),
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2025 poz. 636 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 z późn. zm.),

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. z 2025 r. poz. 383 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2025 r. poz. 46 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 2809 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2025 r. poz. 881 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2024 r. poz. 1061 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 1568 z późn. zm.).

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2025-2030 jest zgodny z Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030

3. CHARAKTERYSTYKA PROBLEMU PRZEMOCY DOMOWEJ

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej definiuje przemoc jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Przemoc domowa jest:

- intencjonalna – jest zamierzonym działaniem, którego celem jest podporządkowanie osoby, wobec której stosuje się przemoc,
- wykorzystuje przewagę sił uniemożliwiając obronę i opiera się na władzy i kontroli,
- narusza prawa i dobra osobiste,
- powoduje cierpienie i ból,
- ogranicza możliwości i narusza prywatność.

Doświadczenie przemocy domowej jest wyjątkowo trudną sytuacją – osoby bliskie, które zamiast być źródłem miłości i oparcia stanowią realne zagrożenie dla zdrowia i życia. Przemoc domowa występuje we wszystkich grupach społecznych, niezależnie od poziomu wykształcenia i statusu materialnego. Może pojawić się na każdym etapie związku. Jej istotą jest uzyskanie kontroli i władzy. Osoba stosująca przemoc

dąży do zbudowania przewagi sił i do władzy – po to, aby pozbawić osobę doświadczającą przemocy możliwości samostanowienia i obrony swoich praw.

Przemoc domowa powtarza się i nasila wraz z upływem czasu. Związki, w których istnieje przemoc, przechodzą zazwyczaj przez trzy fazy tzw. cyklu przemocy:

- *faza narastającego napięcia*: wyczuwalny wzrost napięcia, narastające sytuacje konfliktowe, których przyczyny mogą tkwić poza rodziną, najczęściej są to błahostki, drobne nieporozumienia, które wzmagają napięcie. Osoba doznająca przemocy podejmuje próby rozładowania napięcia, uspokojenia partnera poprzez spełnianie jego żądań i oczekiwań – to błędne przekonanie, że w ten sposób można uniknąć przemocy.
- *faza ostrej (gwałtownej) przemocy*: następuje wybuch agresji słownej i fizycznej; dochodzi do gorącej przemocy; sprawca zmienia się w kata, może dokonać strasznych czynów, nie zwracając uwagi na krzywdę innych. Zdrowie i życie osoby doznającej przemocy może być zagrożone. W tej fazie najczęściej dochodzi do interwencji – osoby doznające przemocy w obawie i poczuciu zagrożenia decydują się wezwać pomoc, zwracają się o wsparcie do bliskich; mogą potrzebować pomocy medycznej.
- *faza miodowego miesiąca*: to czas skruchy i okazywania miłości. Osoba stosująca przemoc próbuje załagodzić sytuację, przeprosza, obiecuje poprawę, staje się uczynna i miła. Pozwala wierzyć, że teraz będzie inaczej i to się więcej nie powtórzy; utrudnia podjęcie decyzji o szukaniu pomocy. Osoba stosująca przemoc nie jest w stanie jednak długo pełnić takiej roli, z jakiegoś powodu znowu narasta napięcie i wszystko zaczyna się od nowa.

Fazy cyklu powtarzają się: napięcie, akt przemocy, okres miodowego miesiąca. Z biegiem czasu przemoc staje się coraz gwałtowniejsza i dotkliwsza. Osoba stosująca przemoc nie przeprosza już tak gorliwie jak na początku, a fazy pojednania trwają krócej. Psychologiczne spojrzenie na przemoc domową zwraca naszą uwagę na cierpienie i bezradność osób doznających przemocy, odsłania mechanizmy wewnętrzne i sytuacyjne sterujące przemocą oraz złożone procesy interakcji między osobą stosującą przemoc i osobą jej doświadczającą. Psychologiczne zrozumienie przemocy odgrywa podstawową rolę przy pomaganiu w wyzwalaniu się od przemocy i w naprawianiu szkód, jakie poczyniła w życiu osób doświadczających przemocy. Przemoc domowa może przybierać różną postać. Każdy z rodzajów przemocy może przybierać różne formy. Osoby doznające przemocy domowej rzadko doznają tylko jednego jej rodzaju.

Przemoc fizyczna – to wszelkiego rodzaju bezpośrednie działanie z użyciem siły, którego rezultatem jest nieprzypadkowe zranienie, np. klapsy, potrząsanie, ciągnięcie za włosy, popychanie, obezwładnianie, policzkowanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką, pięścią lub przedmiotami, oblewanie wrzątkiem lub substancjami żrącymi, użycie broni, itp. Przemocy fizycznej zawsze towarzyszy przemoc psychiczna.

Przemoc psychiczna – to działanie prowadzące do zniszczenia pozytywnego obrazu własnej osoby, np. wyśmiewanie, zastraszanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, ubliżanie, narzucanie własnych poglądów, ciągłe krytykowanie, kontrolowanie, ograniczanie kontaktów, stosowanie gróźb, szantażowanie,

domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, itp. Przemoc psychiczna może występować bez udziału przemocy fizycznej.

Przemoc seksualna – to zmuszanie do określonych zachowań i kontaktów seksualnych wbrew woli, jak również na kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy osoba nie jest w pełni świadoma lub ma obawy dotyczące danego zachowania seksualnego np. nieakceptowane pieszczoty i praktyki seksualne, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, gwałt, sadystyczne formy współżycia seksualnego, krytyka zachowań seksualnych, uszkodzenia genitaliów, piersi, zmuszanie do oglądania filmów i zdjęć pornograficznych, itp. Przemoc seksualna występuje wraz z przemocą fizyczną i psychiczną.

Przemoc ekonomiczna – to działanie mające na celu całkowite uzależnienie finansowe, np. odbieranie zarobionych pieniędzy, odmawianie lub ograniczanie dostępu do wspólnych środków finansowych, uniemożliwienie bądź ograniczanie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych potrzeb rodziny, okradanie, niszczenie przedmiotów, itp.

Cyberprzemoc – to zachowania wykorzystujące środki komunikacji elektronicznej na odległość do zastraszania, nękania, prześladowania, kontrolowania, np. obraźliwe i krzywdzące wiadomości sms, e-maile, rozsyłanie ośmieszających, kompromitujących informacji, zdjęć, filmów czy komentarzy na portalach społecznościowych, podszywanie się w sieci pod kogoś wbrew jego woli. Narzędziami stosowanymi są głównie: czaty, komunikatory, strony internetowe, poczta elektroniczna, blogi, serwisy społecznościowe, grupy dyskusyjne, serwisy sms i mms.

Zaniechanie – to ciągle niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Przemoc domowa jest doświadczeniem traumatycznym, którego skutkiem są zarówno bezpośrednie szkody na zdrowiu fizycznym i psychicznym, jak i poważne długotrwałe problemy ujawniające się w życiu dorosłym. Destrukcyjna siła przemocy niszczy cały system rodzinny, rozsadza go od środka, odbiera poczucie bezpieczeństwa i możliwość prawidłowego rozwoju najmłodszym członkom rodziny. Przemoc posiada ogromną moc wywierania wpływu na całe funkcjonowanie człowieka, na pracę jego umysłu, na jego procesy emocjonalne, jego świat zewnętrzny – niezwalczana przybiera na sile i eskaluje. Działania zmierzające do przeciwdziałania przemocy domowej realizowane są m. in. poprzez procedurę Niebieskie Karty, która obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie, w oparciu o zasady określone w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

4. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE WIERZBNO

Program został opracowany w oparciu o materiały własne i dane statystyczne uzyskane od podmiotów działających w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Podstawę programu stanowi podejście interdyscyplinarne, zgodnie z którym wszelkie działania na rzecz pomocy rodzinie powinny być planowane

i wdrażane przez specjalistów z różnych dziedzin, będących przedstawicielami różnych instytucji i organizacji. Liczba mieszkańców w Gminie Wierzbnio wynosi 2726 z czego liczba mężczyzn to 1386 a kobiet – 1340 (stan na dzień 31.12.2024 r.). Z analizy danych statystycznych wynika, że w przeważającej większości osobami narażonymi na doznawanie przemocy są kobiety natomiast mężczyźni wskazywani są jako osoby podejrzane o stosowanie przemocy domowej.

Przemoc to najczęściej spotykana forma agresji interpersonalnej. Wciąż jednak jest to zjawisko trudne do oszacowania. Osoby doznające przemocy najczęściej ukrywają fakt bicia i wykorzystywania przed otoczeniem, rzadko również decydują się na fachową pomoc którejś z zajmujących się tym problemem instytucji.

Złożoność i stopień skomplikowania formalnych jak i emocjonalnych relacji rodzinnych sprawia też, że instytucje nie są często w stanie wnikać w dotkniętą problemem rodzinę i skutecznie interweniować w przypadku kryzysu. Incydenty przemocy wewnątrzrodzinnej są dość łatwe do ukrycia w początkowej fazie występowania. Trzeba podkreślić, iż przemoc nie jest rozwiązaniem konfliktów rodzinnych i bezpośrednia reakcja na nią, jak również długotrwałe jej skutki przyczyniają się do wewnętrznego rozbicia rodziny. Z tego powodu ważne jest by osoba doznająca przemocy w miarę możliwości jak najszybciej uzyskała dostęp do profesjonalnego wsparcia psychologicznego.

4.1. DANE STATYSTYCZNE DOTYCZĄCE PRZEMOCY W RODZINIE:

Tabela nr 1. Przemoc w rodzinie w ujęciu statystycznym na terenie gminy Wierzbnio w latach 2021-2024

Przemoc w rodzinie	2021	2022	2023	2024
Liczba Sporządzonych Niebieskich Kart	10	8	7	6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego w Wierzbnio

Tabela 2 Procedura Niebieskiej Karty - dane statystyczne

Liczba rodzin w których występuje lub istnieje podejrzenie przemocy domowej	2021	2022	2023	2024
Liczba sprawców	7	8	7	7
W tym:				
Kobiety	0	1	0	2
Mężczyźni	7	7	7	5
Liczba ofiar	7	8	7	7
W tym:				
Kobiety	6	7	7	5
Mężczyźni	1	1	0	1
Dzieci	0	0	0	1
Liczba sporządzonych Niebieskich Kart C przez Zespół Interdyscyplinarny/ Grupę Roboczą	5	8	4	3
Liczba sporządzonych Niebieskich Kart D przez Zespół Interdyscyplinarny/ Grupę Roboczą	5	7	3	4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego w Wierzbnio

Tabela 3. Działania Zespołu Interdyscyplinarnego w zakresie powoływania grup roboczych/diagnostyczno-pomocowych oraz spotkań ZI i grup roboczych/diagnostyczno-pomocowych z uwzględnieniem sporządzonych Niebieskich Kart C i D oraz zakończonych procedur NK.

	2021	2022	2023	2024
Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego	12	9	12	11
Liczba powołanych grup roboczych/diagnostyczno-pomocowych	Praca w zespołach, nie było powoływanych grup roboczych			6
Liczba spotkań grup roboczych/diagnostyczno-pomocowych				34
Liczba NK C sporządzonych przez członków grup roboczych/diagnostyczno-pomocowych				3
Liczba NK D sporządzonych przez członków grup roboczych/diagnostyczno-pomocowych				4
Łączna liczba zakończonych procedur NK	8	6	7	6
Liczba zakończonych procedur NK z powodu zakończenia przemocy w rodzinie	7	2	7	3
Liczba zakończonych procedur NK z powodu braku zasadności podejmowania działań	1	4	0	3

Zródło: Opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego w Wierzbnie

W przypadkach powzięcia podejrzenia o popełnieniu ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy domowej zawiadamiana jest Prokuratura. W roku 2024 w 2 przypadkach na wniosek pracownika socjalnego zostało złożone zawiadomienie do organów ścigania o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z użyciem przemocy domowej.

Tabela 4. Charakterystyka osób doznających przemocy i osób stosujących przemoc

	Charakterystyka osób dotkniętych przemocą				Charakterystyka osób stosujących przemoc			
	ogółem	do 18 r ż	18-67 lat	od 67 lat	ogółem	do 18 r ż	18-67 lat	od 67 lat
Kobiety	5	0	5	0	0	0	0	0
Mężczyźni	2	0	1	1	7	0	7	0
Razem 2021 rok	7	0	6	1	7	0	7	0
Kobiety	7	0	7	0	1	0	1	0
Mężczyźni	1	0	1	0	7	0	7	0
Razem 2022 rok	8	0	8	0	8	0	8	0
Kobiety	7	0	7	0	0	0	0	0
Mężczyźni	0	0	0	0	7	0	7	0
Razem 2023 rok	7	0	7	0	7	0	7	0

Kobiety	5	1	4	0	2	0	2	0
Mężczyźni	1	0	1	0	5	0	5	0
Razem 2024 rok	6	1	5	0	7	0	7	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego w Wierzbnie

Na podstawie danych procedur „Niebieskie Karty” wynika, że alkohol stanowi zazwyczaj główną przyczynę występowania przemocy w rodzinie. W 2024 r. wszczęto 6 procedur Niebieskiej Karty w 6 rodzinach. Spośród tych 6 rodzin 2 borykało się z problemem alkoholowym. Alkohol osłabia kontrolę nad zachowaniem i zwiększa prawdopodobieństwo reagowania złością i gniewem na trudności. Uzależnienie od alkoholu nie zwalnia z odpowiedzialności za swoje czyny, mimo że osoby stosujące przemoc często wykorzystują fakt bycia nietrzeźwym jako czynnik usprawiedliwiający ich zachowanie. W przypadku wystąpienia uzależnienia od alkoholu lub od innych substancji psychoaktywnych u osób stosujących przemoc jest składany wniosek do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o objęcie programem leczenia odwykowego. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych kieruje osoby uzależnione do podjęcia terapii odwykowej lub w niektórych sytuacjach składa wnioski do sądu. Udział członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w pracach grup diagnostyczno-pomocowych powołanych przez Zespół Interdyscyplinarny przedstawia się następująco: w roku 2021 odbyło się 12 spotkań z udziałem członków GKRPA, w roku 2022 było 9 spotkań, w roku 2023 członkowie GKRPA uczestniczyli w 7 spotkaniach, zaś w 2024 roku w 5 spotkaniach.

Tabela 5. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie prowadzenia spraw.

	Wnioski prowadzone przez GKRPA	Liczba osób, które uczestniczyły w terapii	Wnioski skierowane do sądu przez GKRPA
2021 r.	5	5	5
2022 r.	5	5	1
2023 r.	7	7	4
2024 r.	5	5	1

Źródło: Opracowanie Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wierzbnie wynika, iż wiodącymi przesłankami ubiegania się o pomoc społeczną w latach 2021-2024 tak jak i w latach ubiegłych, było ubóstwo, trudna sytuacja zdrowotna (długotrwała choroba i niepełnosprawność), bezrobocie, potrzeba ochrony macierzyństwa, oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego. W roku 2024 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wierzbnie udzielił pomocy 98 rodzinom. Zwykle w rodzinach, które korzystają ze świadczeń pomocy społecznej często występuje kilka powodów przyznania pomocy. Problem przemocy nie zawsze wiąże się z trudną sytuacją

ekonomiczną rodziny. W dużym stopniu dotyka również rodziny o wyższym statusie ekonomicznym i społecznym. W roku 2024 z pomocy społecznej w formie finansowej z powodu przemocy domowej, nie korzystała żadna z rodzin.

Tabela 6. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z uwzględnieniem przyczyn przyznania pomocy.

Powody przyznania pomocy	2021 r. liczba rodzin	2022 r. liczba rodzin	2023 r. liczba rodzin	2024 r. liczba rodzin
Alkoholizm	2	2	1	0
Bezdomność	0	0	0	0
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	8	3	3	0
Bezrobocie	23	19	14	12
Długotrwała lub ciężka choroba	37	33	36	30
Narkomania	0	0	0	0
Niepełnosprawność	23	24	25	20
Potrzeba ochrony macierzyństwa	22	24	21	18
Przemoc w rodzinie	2	1	1	0
Sytuacja kryzysowa	0	1	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	0	0	0	1
Ubóstwo	45	50	50	32

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wierzbnie

Trudno jest w sposób jednoznaczny określić wielkość zjawiska przemocy na terenie Gminy Wierzbno w związku z występowaniem przemocy ukrytej, czyli toczącej się w rodzinie. Należy zauważyć, że dotyka rodziny o różnym statusie społecznym. Przytoczone dane liczbowe dotyczące zjawiska przemocy mogą nie odzwierciedlać w pełni faktycznej skali problemu, ponieważ jest to temat wstydlivy i często zatajany, aż do chwili wystąpienia sytuacji drastycznej i ewidentnej, bezpośredniej przemocy fizycznej.

5. ZADANIA SŁUŻB W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ

5.1. GMINA

Do zadań gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym:

- opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej;

- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

5.2. ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY I GRUPY DIAGNOSTYCZNO-POMOCOWE

Zadaniem *Zespołu Interdyscyplinarnego* jest integrowanie i koordynowanie działań jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez:

- diagnozowanie problemu przeciwdziałania przemocy domowej na poziomie lokalnym;
- inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom;
- inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej;
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań;
- monitorowanie procedury "Niebieskie Karty";
- przekazywanie informacji, o której mowa w art. 9e ust. 3, oraz dokumentacji, o której mowa w art. 9c ust. 5a zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej;
- kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową;
- składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2023 r. poz. 2119).

Do zadań *grup diagnostyczno-pomocowych* należy w szczególności:

- dokonanie, na podstawie procedury "Niebieskie Karty" oceny sytuacji domowej osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- realizacja procedury "Niebieskie Karty" w przypadku potwierdzenia podejrzenia wystąpienia przemocy domowej, zwłaszcza w sytuacji wystąpienia ryzyka zagrożenia życia lub zdrowia;

- zawiadomienie osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej o wszczęciu procedury "Niebieskie Karty" pod jej nieobecność;
- realizacja działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o skierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową albo w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
- występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o złożenie zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń;
- monitorowanie sytuacji osób doznających przemocy domowej, a także zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej, w tym również po zakończeniu procedury "Niebieskie Karty";
- zakończenie procedury "Niebieskie Karty";
- dokumentowanie podejmowanych działań, stanowiących podstawę:
 - a) uznania braku zasadności wszczęcia procedury "Niebieskie Karty";
 - b) wszczęcia procedury "Niebieskie Karty";
- informowanie przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego o efektach podjętych działań w ramach procedury "Niebieskie Karty".

5.3. POMOC SPOŁECZNA

Celem działań pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których same nie są w stanie pokonać, a także zapobieganie powstawaniu tych sytuacji. Pomoc społeczna jest udzielana między innymi w przypadku przemocy domowej. Bezpośrednią pomocą rodzinom i osobom potrzebującym zajmują się pracownicy socjalni zgodnie z ustaloną rejonizacją.

W ramach swoich kompetencji i zadań pracownik socjalny:

- diagnozuje sytuację, potrzeby i zasoby osoby doznającej przemocy domowej;
- udziela kompleksowych informacji o:
 - a) możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób doznających przemocy domowej,
 - b) formach pomocy małoletnim doznającym przemocy domowej oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc,
 - c) możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby doznającej przemocy domowej;
- organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby doznającej przemocy domowej;

- zapewnia osobie doznającej przemocy domowej, w zależności od potrzeb, schronienie w całodobowej placówce świadczącej pomoc, w tym w szczególności w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla osób doznających przemocy domowej lub innej placówce, w tym prowadzonej przez organizacje pozarządowe i stowarzyszenia, działające na podstawie przepisów ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- bierze udział w opracowaniu przez grupę diagnostyczno-pomocową indywidualnego planu pomocy;
- podejmuje działania mające na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym występować w środowisku domowym, w szczególności składa systematyczne wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby doznającej przemocy domowej, w zależności od potrzeb określonych przez grupę diagnostyczno-pomocową;
- może prowadzić rozmowy w szczególności o prawnokarnych konsekwencjach stosowania przemocy domowej oraz informować osobę stosującą przemoc domową o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii, udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych lub programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.

W razie zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą domową pracownik socjalny zapewnia dziecku ochronę przez umieszczenie go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2024 r. poz. 17 z późn. zm.), dającej gwarancję zapewnienia dziecku bezpieczeństwa i należytej opieki, w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub instytucjonalnej pieczy zastępczej. Decyzję tą pracownik socjalny podejmuje wspólnie z funkcjonariuszem Policji, a także z lekarzem, ratownikiem medycznym lub pielęgniarką. Pracownik socjalny ma obowiązek niezwłocznego powiadomienia sądu opiekuńczego o tym fakcie, nie później jednak niż w ciągu 24 godzin.

5.4. OCHRONA ZDROWIA

Głównym zadaniem ochrony zdrowia jest ochrona zdrowia pacjenta. Zjawisko przemocy domowej zalicza się do zakresu sytuacji objętych świadczeniami zdrowotnymi, ponieważ bardzo często temu towarzyszą mu poważne uszkodzenia zdrowia somatycznego i zdrowia psychicznego. Pomoc ofiarom przemocy domowej powinna oprócz udzielenia pierwszej pomocy obejmować następujące zadania:

- umiejętność przeprowadzenia spokojnej rozmowy umożliwiającej rozpoznanie form przemocy i częstotliwości jej występowania,
- poinformowanie osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie o istniejących możliwościach skorzystania z pomocy,
- wystawienie na prośbę poszkodowanych bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego o ustaleniu przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała powstałych wskutek użycia siły psychicznej,
- poinformowanie o miejscach i warunkach wystawienia obdukcji,

- powiadomienie organów ścigania w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa stwierdzonego podczas badania lekarskiego (np. podejrzenia wykorzystywania seksualnego, ciężkie obrażenia ciała)

Przedstawiciel ochrony zdrowia uczestniczy w spotkaniach zespołu interdyscyplinarnego lub grup diagnostyczno-pomocowych współpracujących z zespołem interdyscyplinarnym, jak również zobowiązany jest do wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”. Ponadto w razie zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą domową wraz z pracownikiem socjalnym i funkcjonariuszem Policji podejmuje decyzję o zapewnieniu dziecku ochrony przez umieszczenie go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2024 r. poz. 17 z późn. zm.), w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub instytucjonalnej pieczy zastępczej.

5.5. POLICJA

Do podstawowych zadań Policji należy między innymi ochrona życia i zdrowia ludzi. Funkcjonariusz Policji zgodnie z obowiązującym prawem podejmuje następujące działania chroniące ofiary przemocy domowej:

- udziela osobie doznającej przemocy domowej niezbędnej pomocy, w tym udziela pierwszej pomocy przedmedycznej;
- organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby doznającej przemocy domowej;
- podejmuje, w razie potrzeby, inne niezbędne czynności zapewniające ochronę życia, zdrowia i mienia osób doznających przemocy domowej, włącznie z zastosowaniem na podstawie odrębnych przepisów w stosunku do osoby stosującej przemoc domową środków przymusu bezpośredniego i zatrzymania;
- przeprowadza, o ile jest to możliwe, z osobą stosującą przemoc domową rozmowę, w szczególności o odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od osoby stosującej przemoc domową albo nad małoletnim lub pełnoletnią osobą nieporadną ze względu na jej wiek lub stan zdrowia, oraz wzywa osobę stosującą przemoc domową do zachowania zgodnego z prawem i zasadami współżycia społecznego;
- przeprowadza na miejscu zdarzenia, w przypadkach niecierpiących zwłoki, czynności procesowe w niezbędnym zakresie, w granicach koniecznych do zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa;
- podejmuje działania mające na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym występować w środowisku domowym, w szczególności składa systematyczne wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby doznającej przemocy domowej, w zależności od potrzeb określonych przez grupę diagnostyczno-pomocową;
- dokonuje niezbędnych ustaleń w zakresie udziału osoby stosującej przemoc domową w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;

- informuje, w formie notatki urzędowej, zespół interdyscyplinarny o działaniach podejmowanych wobec osoby doznającej przemocy domowej oraz osoby stosującej przemoc domową, w tym w szczególności o udziale w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.

- Funkcjonariusz Policji uczestniczy w spotkaniach zespołu interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych powoływanych przez zespół interdyscyplinarny. Ponadto w razie zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą domową wraz z pracownikiem socjalnym, a także z lekarzem, ratownikiem medycznym lub pielęgniarką podejmuje decyzję o zapewnieniu dziecku ochrony przez umieszczenie go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2024 r. poz. 17 z późn. zm.), w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub instytucjonalnej pieczy zastępczej.

- W związku z wystąpieniem zjawiska przemocy domowej Policja oraz Żandarmeria Wojskowa posiadają uprawnienia w zakresie ochrony osób dotkniętych przemocą domową w formie wydania:

- nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub

- zakazu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia.

Nakaz lub zakaz może być wydawany w stosunku do osoby, która swoim zachowaniem, polegającym na stosowaniu przemocy domowej stwarza zagrożenie dla życia lub zdrowia. Jest on natychmiast wykonalny i może być stosowany łącznie.

Ponadto funkcjonariusze Policji i Żandarmerii podczas interwencji w związku z wystąpieniem zjawiska przemocy domowej mogą wydać:

- *zakaz zbliżania się do osoby dotkniętej przemocą* – gdy osoba stosująca przemoc domową swoim zachowaniem polegającym na stosowaniu przemocy domowej stwarza zagrożenie dla życia lub zdrowia osoby dotkniętej tą przemocą;

- *zakaz kontaktowania się z osobą dotkniętą przemocą* – gdy osoba stosująca przemoc domową swoim zachowaniem polegającym na stosowaniu przemocy domowej stwarza zagrożenie dla życia lub zdrowia osoby dotkniętej tą przemocą, a także gdy osoba stosująca przemoc domową nęka ją za pomocą środków komunikacji elektronicznej na odległość, wzbudzając u niej uzasadnione okolicznościami poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia lub istotnie narusza jej prywatność;

- *zakaz wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, lub obiektu sportowego*, do których uczęszcza osoba dotknięta przemocą domową, miejsca pracy lub innego miejsca, w którym zwykle lub regularnie przebywa osoba dotknięta przemocą domową, i przebywania na tym terenie – jeżeli osoba dotknięta przemocą domową uczęszcza do szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, uprawia sport lub pracuje.

5.6. OŚWIATA

Ustawa o systemie oświaty zobowiązuje szkoły do wspomagania wychowawczej roli rodziny oraz zapewnienia opieki uczniom pozostającym w trudnej sytuacji życiowej. Rola szkoły w systemie ochrony dziecka jest znacząca. Nauczyciele mają możliwość regularnego obserwowania funkcjonowania dziecka oraz zmian w jego zachowaniu. Pedagog i psycholog szkolny ma możliwość zdiagnozowania sytuacji szkolnej i rodzinnej dziecka.

W przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 roku życia jest ofiarą przemocy lub przestępstwa powinien podjąć następujące kroki:

- przeprowadza rozmowę z osobą doznającą przemocy, w warunkach gwarantujących jej bezpieczeństwo, swobodę wypowiedzi i poszanowania godności,
- diagnozuje sytuację i potrzeby osoby doznającej przemocy domowej,
- udziela kompleksowych informacji o możliwościach udzielenia pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą domową, możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę ich sytuacji,
- organizuje niezwłoczny dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby doznającej przemocy domowej
- udziela kompleksowych informacji rodzicowi, opiekunowi prawnemu, faktycznemu lub osobie najbliższej o możliwościach pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej, i pedagogicznej oraz wsparcia rodzinie, w tym o formach pomocy dzieciom świadczonych przez instytucje i podmioty w zakresie specjalistycznej pomocy na rzecz osób dotkniętych przemocą domową,
- wszczyna procedurę „Niebieskie Karty” zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”

5.7. GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

W sytuacji, gdy aktom przemocy towarzyszy spożywanie alkoholu Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych podejmuje następujące działania:

- diagnozuje sytuację i potrzeby osoby doznającej przemocy domowej,
- udziela kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc, możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby doznającej przemocy domowej,
- organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby doznającej przemocy domowej,
- prowadzi rozmowy z osobami stosującymi przemoc domową na temat konsekwencji stosowania przemocy oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii oraz udziale w programie korekcyjno – edukacyjnym lub psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową,

- wszczyna procedurę „Niebieskie Karty” zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”

Przedstawiciele Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych są członkami zespołu interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych powołanych przez zespół interdyscyplinarny.

6. ZAŁOŻENIA GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ

1. Najważniejsze jest bezpieczeństwo osoby doznającej przemocy domowej
2. Za przemoc zawsze odpowiedzialny jest sprawca przemocy, bez względu na to, co zrobiła osoba doznająca przemocy.
3. Nikt nie ma prawa stosować przemocy wobec drugiego człowieka.
4. Nie ma żadnego uzasadnienia ani usprawiedliwienia przemocy domowej.
5. Podstawowym zadaniem jest zatrzymanie przemocy, bez tego pomoc jest nieskuteczna.
6. Zrozumiałe i dopuszczalne są wahania i niekonsekwencje w zachowaniu i decyzjach, bowiem jest to jeden z objawów doznanego urazu.

6.1. CELE GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ

- zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej na terenie gminy Wierzbno
- zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc domową
- zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy domowej

Cele ogólne będą realizowane przez:

- budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej
- diagnozowanie zjawiska przemocy domowej na terenie gminy Wierzbno
- podnoszenie kompetencji służb i instytucji w zakresie przemocy domowej
- udzielanie pomocy osobom doznającym przemocy domowej
- oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową

7. SYSTEM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE WIERZBNO

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity z 16 stycznia 2015 r. Dz. U. z 2015 r. poz. 163 z późn. zm.) lub ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity z dnia 04 sierpnia 2015 r. Dz. U. z 2015 r. poz. 1286 z późn. zm.), chyba, że przepisy niniejszej ustawy stanowią inaczej.

Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- 3) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych;

7.1. ZASOBY INSTYTUCJONALNE GMINY WIERZBNO ŚWIADCZĄCE POMOC OSOBOM DOZNAJĄCYM PRZEMOCY:

- Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Wierzbnie
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wierzbnie,
- Wydział Rodzinny i Nieletnich Sądu Rejonowego w Węgrowie,
- Prokuratura Rejonowa w Węgrowie
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wierzbnie,
- Placówki oświatowo- wychowawcze (Przedszkola, Szkoły Podstawowe, Zespoły Szkolno-Przedszkolne),
- Powiatowa Komenda Policji w Węgrowie,
- Ośrodki Zdrowia na terenie gminy Wierzbno
- Parafie
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Węgrowie
- Poradnia Uzależnień w Węgrowie,
- Organizacje pozarządowe.

7.2. CZYNNIKI GWARANTUJĄCE WŁAŚCIWĄ REALIZACJĘ PROGRAMU

- poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym
- dobra znajomość środowiska przez pracowników socjalnych
- dobra współpraca służb i instytucji na terenie gminy oraz poza nią,
- otwartość i chęć współpracy specjalistów

7.3. ZAGROŻENIA W REALIZACJI ZADAŃ:

- stereotypy panujące w środowisku na temat przemocy w rodzinie
- bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych
- brak współpracy rodziny w zakresie przezwyciężenia kryzysów
- problem uzależnienia od alkoholu w rodzinach
- ubóstwo
- brak lub zbyt mała współpraca interdyscyplinarna

8. ADRESACI PROGRAMU

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej na lata 2025-2030 adresowany jest do mieszkańców Gminy Wierzbno. W szczególności skierowany jest do osób doświadczających przemocy domowej (w tym: dzieci, współmałżonków, partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, osób niepełnosprawnych), osób stosujących przemoc domową, świadków przemocy domowej oraz przedstawicieli instytucji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy w razie wystąpienia zjawiska przemocy domowej.

9. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Głównym źródłem finansowania zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej będą środki pochodzące z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi nakłada na gminę obowiązek podejmowania zadań służących ochronie przed przemocą w oparciu o środki uzyskane z zezwoleń na sprzedaż alkoholu. Dodatkowo będą to środki z budżetu Gminy Wierzbno przekazane Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Wierzbnie przeznaczone na zadania związane z przemocą domową oraz ochroną ofiar Przemocy Domowej. Odrębne źródło środków mogą stanowić te pochodzące z dotacji, konkursów i projektów unijnych.

PODSUMOWANIE

Przemoc domowa jest głównym problemem przestrzegania praw człowieka. Jest zjawiskiem, którego zasięg jest znacznie większy, niż odnotowują to przeprowadzane badania i statystyki. Najczęstszymi powodami kłótni w polskich rodzinach jest brak pieniędzy, bezrobocie, nadużywanie alkoholu, niewypełnianie obowiązków domowych, trudności wychowawcze, złe stosunki małżeńskie, sąsiedzkie oraz nie rzadko choroby natury psychicznej. Często zdarza się, że z pozoru błaha awantura przeradza się w prawdziwy dramat. Wzrastające odsetki zarejestrowanych sytuacji stosowania przemocy świadczą o tym, iż coraz trudniej jest się nam wzajemnie komunikować. Nadal wiele osób doświadczających przemocy zaprzecza istnieniu problemu w ich środowisku. Wynika to z wielu aspektów: wstyd, bezradność, nieufność, obawy o własne zdrowie i życie oraz brak gotowości do zmiany dotychczasowego trybu życia. Ponadto część błędnych przekonań będących w świadomości społeczeństwa powoduje, iż osoby doświadczające przemocy nie potrafią temu zjawisku zapobiec. Prawo ofiary do bezpieczeństwa, do niepoddawania się przemocy jest priorytetowe w gminnej polityce społecznej za pośrednictwem Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej w Gminie Wierzbno. Rodzina jest podstawowym i najlepszym miejscem na świecie dla dziecka, w którym ono wzrasta i rozwija się. W przyszłości to dziecko stanie się dorosłym, założy własną rodzinę i najczęściej będzie powielało wyuczone role, stosowało podobne metody wychowawcze. Istnieje konieczność podejmowania działań zmierzających do przeciwdziałania przemocy domowej. Gdy rodzina otworzy się na kłopoty, wykaże zrozumienie, cierpliwość i przede wszystkim życzliwość, to stanie się sobie bliższa. A co za tym idzie łatwiej i lepiej będzie sobie radzić z najróżniejszymi problemami. Gdy dorośli będą starali się stosować zasadę oparcia w

sobie, powstanie silna wewnętrzna rodzina, która potrafi sama sobie radzić ze swoimi problemami bez użycia przemocy. Dlatego należy wspierać przedsięwzięcia mające na celu podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy domowej. Na skutek sprzeciwu społecznego dotyczącego przemocy, którego efektem były kampanie medialne, co raz więcej osób ujawniło i ujawnia swoje traumatyczne doświadczenia, poszukując profesjonalnej pomocy. Zwiększające się zainteresowanie zjawiskiem przemocy domowej prowadzi do co raz to większej liczby placówek świadczących pomoc w tym zakresie, a wzrost kompetencji osób pomagających pozwala mieć nadzieję, że szanse uzyskania fachowej pomocy ciągle będą rosnąć.

SPIS TABEL:

Tabela nr 1. Przemoc w rodzinie w ujęciu statystycznym na terenie gminy Wierzbno w latach 2021-2024 6

Tabela 2. Procedura Niebieskiej Karty - dane statystyczne _____ 6

Tabela 3. Działania Zespołu Interdyscyplinarnego w zakresie powoływania grup roboczych/diagnostyczno-pomocowych oraz spotkań ZI i grup roboczych/diagnostyczno-pomocowych z uwzględnieniem sporządzonych Niebieskich Kart C i D oraz zakończonych procedur NK. _____ 7

Tabela 4. Charakterystyka osób doznających przemocy i osób stosujących przemoc _____ 7

Tabela 5. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie prowadzenia spraw. 8

Tabela 6. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z uwzględnieniem przyczyn przyznania pomocy. ____ 9